

Total No. of Printed Pages—7

3 SEM TDC SOCN (CBCS) DSC 3

2 0 2 4

(Nov/Dec)

SOCIOLOGY

(Discipline Specific Course)

Paper : DSC-3

(Sociological Theories)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 8 = 8$

Choose the correct answer from the following :

(a) ক'টৰ তত্ত্বসমূহৰ প্ৰধান আধাৰ কি ?

Which is the fundamental base of
Comte's theories?

(i) প্ৰত্যক্ষবাদ/Positivism

(ii) দ্বন্দ্বমূলক বস্তুবাদ/Dialectical Materialism

(iii) আধুনিকতাবাদ/Modernism

(iv) আদৰ্শ নমুনা/Ideal Type

(2)

(b) ক'টৰ মতে প্ৰাকৃতিক বিজ্ঞানসমূহৰ ভিতৰত তলৰ কোনটো বিষয় সৰ্বপ্ৰথমে বিকাশ হৈছিল ?

Which of the following natural sciences, according to Comte, was first developed?

(i) গণিতশাস্ত্ৰ

Mathematics

(ii) পদাৰ্থবিজ্ঞান

Physics

(iii) জ্যোতিৰ্বিজ্ঞান

Astronomy

(iv) জীৱবিজ্ঞান

Biology

(c) *Main Currents in Sociological Thought* নামৰ গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল ?

Who wrote the book, *Main Currents in Sociological Thought*?

(i) আগষ্ট ক'ট

Auguste Comte

(ii) এল. এ. ক'জাৰ

L. A. Coser

(iii) ৰেমন্ড এৰন

Raymond Aron

(iv) কাৰ্ল মাৰ্ক্স

Karl Marx

P25/403

(Continued)

(3)

(d) “মানৱ সমাজৰ ইতিহাসেই হ'ল শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ ইতিহাস।” উক্তিটোৰ লগত কোন প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত ?

“Human history is the history of class struggle.” Whose name is closely associated with the statement?

(i) কাৰ্ল মাৰ্ক্স

Karl Marx

(ii) মেক্স ৱেবাৰ

Max Weber

(iii) ইমাইল দুৰখেইম

Emile Durkheim

(iv) ওপৰৰ এজনও নহয়

None of them

(e) ‘ভাৰ্চটহান’ পদ্ধতিটো কোনজন সমাজতত্ত্ববিদে ব্যৱহাৰ কৰিছে ?

The Verstehen method is used by which sociologist?

(i) মেক্স ৱেবাৰ

Max Weber

(ii) ইমাইল দুৰখেইম

Emile Durkheim

(iii) ৰবাৰ্ট মাৰ্টন

Robert Merton

(iv) হাৰ্বাৰ্ট ব্লুমাৰ

Herbert Blumer

P25/403

(Turn Over)

(4)

(f) মেৰু ৰেবাবে সামাজিক ক্ৰিয়াক শ্ৰেণীকৰণ কৰিছিল
Max Weber classifies Social Action into

- (i) এটা ভাগত
one type
- (ii) তিনিটা ভাগত
three types
- (iii) চাৰিটা ভাগত
four types
- (iv) পাঁচটা ভাগত
five types

(g) তলৰ কোনটো স্তৰৰ কথা আগষ্ট ক'ণ্টে তেওঁৰ লিখনিত
উল্লেখ কৰিছে?

Which one of the following stages was in
Auguste Comte's writings?

- (i) সমাজবাদ
Socialism
- (ii) প্ৰত্যক্ষবাদ
Positivism
- (iii) পৰম্পৰাগত
Traditional
- (iv) আধুনিক
Modern

(5)

(h) ইমাইল দুৰখেইমৰ অধ্যয়নৰ পদ্ধতিক কি বুলি জনা যায় ?
Methodology of Emile Durkheim was
known as

- (i) সামাজিক ক্ৰিয়া
social action
- (ii) প্ৰত্যক্ষবাদ
positivism
- (iii) সামাজিক তথ্য
social fact
- (iv) শ্ৰেণী সংঘাত
class conflict

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত লিখা (প্ৰতিটো ১৫০টা শব্দৰ
ভিতৰত) :

4×4=16

Write on any four of the following (**within
150 words** each) :

- (a) আগষ্ট ক'ণ্টেৰ অধ্যয়ন পদ্ধতি
Auguste Comte's methodology
- (b) সামাজিক তথ্য
Social fact
- (c) কৰ্তৃত্বৰ প্ৰকাৰ
Types of authority

(6)

- (d) ঐতিহাসিক বস্তুবাদ
Historical materialism
- (e) ত্ৰিস্তৰীয় নীতি
Law of three stages
- (f) সামাজিক ক্ৰিয়া
Social action

3. তলৰ যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো ৫০০টা শব্দৰ ভিতৰত) : 14×4=56

Answer any four of the following questions (within 500 words each) :

- (a) আগষ্ট ক'টে আগবঢ়োৱা মানৱ জ্ঞানৰ প্ৰগতিৰ ওপৰত আলোচনা কৰা। 14
Discuss about the progress of human knowledge as stated by Auguste Comte.
- (b) শ্ৰেণী বুলিলে কি বুজা? শ্ৰেণী সংঘৰ্ষৰ মাক্সীয় তত্ত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 4+10=14
What do you mean by class? Discuss about Marxian theory of class struggle.
- (c) ইমাইল দুৰ্বেইমে সামূহিক সচেতনতাৰ বিষয়ে কেনেধৰণে ব্যাখ্যা কৰিছিল? নিজৰ মতামতৰ সৈতে আলোচনা কৰা। 14
How did Emile Durkheim explain about collective consciousness? Discuss with your own opinion.

(7)

- (d) সামাজিক ঐক্য বুলিলে কি বুজা? দুৰ্বেইমৰ সামাজিক ঐক্য সিদ্ধান্তৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা। 4+10=14
What do you mean by social solidarity? Critically explain Durkheim's theory of social solidarity.
- (e) মেক্স বেবাৰৰ আদৰ্শ নমুনা সিদ্ধান্তৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা। 14
Critically explain Max Weber's theory of Ideal type.
- (f) মেক্স বেবাৰৰ প্ৰধান অৱদানসমূহ আলোচনা কৰা। 14
Discuss about Max Weber's major contributions.

***

P25—4000/403

3 SEM TDC SOCN (CBCS) DSC 3